

A woman in a light blue dress and a man in a blue patterned shirt are sitting on a wooden boat on water. The woman is on the left, looking towards the man on the right. They appear to be in conversation. The background shows green foliage and a red sky. A large, multi-colored rainbow arc is positioned at the top of the image, curving from the left side towards the right. The word 'missio' is written in white lowercase letters in the top right corner.

missio

Liturgie- en preeksuggesties

23 oktober 2016
Missiezondag

Missiezondag 23 oktober 2016

Getuigen van barmhartigheid

Inleiding

In deze brochure vindt u suggesties voor een viering in het weekeinde van Missiezondag 23 oktober. Er is gekozen om geen complete viering uit te schrijven, doch suggesties voor enkele onderdelen mee te geven. Op deze manier kunt u het gemakkelijk inpassen in de plaatselijke gebruiken van uw parochie.

Deze brochure is ook te downloaden van onze website, in een pdf-bestand. Als u de brochure in een word-bestand wilt hebben, kunt u een e-mail sturen aan: m.baijens@missio.nl

MISSIO en Missiezondag

MISSIO is het katholieke solidariteitsfonds van de wereldkerk. MISSIO Nederland is onderdeel van de internationale Pauselijke Missiewerken en steunt wereldwijd kinderen in nood, het pastorale werk van parochies en bisdommen en de opleiding van priesters, diakens, pastorale werkers en catechisten. De jaarlijkse collecte op Missiezondag dient niet verward te worden met andere missionaire projecten. Het centrale solidariteitsfonds van MISSIO ondersteunt ook die bisdommen en parochies die geen directe verbinding hebben met geldgevers.

Bouwstenen voor de overweging

1. De Filippijnen

In de Wereldmissiemaand (oktober) besteedt MISSIO dit jaar aandacht aan de katholieke gelovigen in de Filippijnen. Father Socrates Mesiona, Nationaal Directeur van de Pauselijke Missiewerken in de Filippijnen, zegt: "Wij zijn naast Oost-Timor het enige land in Azië met een katholieke meerderheid. Het is voor ons heel belangrijk zelf missionair te zijn en ons christelijk geloof te delen met onze Aziatische burenen."

Hoofdstad: Manila.

Inwoneraantal: 100 miljoen.

Talen: Filippino, Engels.

Staatsvorm: Presidentiële republiek.

Oppervlakte: Met 300.000 vierkante km ruim 7 keer zo groot als Nederland.

Geografie: De Filippijnen zijn een archipel van 7.107 eilanden in de westelijke Stille Oceaan en behoren tot Zuidoost-Azië.

Religie: Katholiek 80-85%, moslim 5-9%, protestant 5%. De Filippijnen zijn naast Oost-Timor het enige land in Azië met een overwegend katholieke bevolking. Ze beleven hun geloof met grote passie. Aan bijna elke autospiegel bungelen rozenkransen en veel auto's zijn beschilderd met afbeeldingen van Jezus of Maria. Op het eiland Mindanao woont de grootste moslimgemeenschap van het land.

Tyfoons en armoede

De Filippijnen worden regelmatig getroffen door tyfoons die grote verwoestingen veroorzaken. In 2013 raasde de supertyfoon Haiyan over de eilanden. Vele doden waren het gevolg. Voor degenen die het overleven, betekent het steeds opnieuw een bestaan opbouwen vanaf een nulpunt. De katholieke kerk helpt hierbij. Zo wordt er

voor de vissers en hun gezinnen in het verwoeste dorp Kataisan bij Tacloban een heel nieuw dorp gebouwd, waarbij de families zelf mee aanpakken.

In Manila leven veel mensen noodgedwongen op straat. Overdag verdient men een beetje geld met de fietsriksja als taxi. 's Nachts dient de riksja als overnachtingsplek. Ook hier biedt de kerk een helpende hand. In het gezinscentrum 'Tuluyan' kunnen de dakloze gezinnen tijdelijk een veilig onderdak vinden en worden ze op weg geholpen met cursussen om een beter bestaan op te bouwen voor henzelf en voor hun kinderen.

2. Bij de lezingen

Farizeeën hebben in ons taalgebruik geen al te goede naam. Zo ook de Farizeër in het evangelie van vandaag. Maar toch. IJverig is hij wel. Hij schenkt een tiende van al zijn inkomsten en hij vast tweemaal per week. Hij doet meer dan de wet voorschrijft en geeft ook nog eens veel geld weg. Hij wil niet oppervlakkig leven zoals zoveel mensen doen. De Farizeër is een overijverige gelovige en dat mogen anderen weten ook.

De tollenaar weet dat hij ernstig in gebreke is gebleven. Zijn leven is een puinhoop, collaboratie met de bezetter en afpersing via tolgelden. Hij erkent zijn zondige leven, hij praat het niet goed. Hij keert zich in deemoed tot God. Hij weet: alles is ons gegeven. In vertrouwen op God komt hij naar de tempel en bidt: God, wees mij zondaar genadig. In de gelijkenis die Jezus vertelt gaat het niet zozeer om twee categorieën van mensen, maar om twee levenshoudingen die in een en dezelfde mens zijn terug te vinden. Ook wij zullen trekken en kenmerken van beide in ons hebben. We staan op onze kennis en kunde, we kijken neer op eenvoudige mensen of we zijn roomser dan de paus. We voelen ons superieur ten opzichte van andere volken en zelfs wanneer wij geld schenken willen wij controle houden over de

bestedingen, want wij weten het immers het beste. Zelfverheffing en eigenwaan zijn ons niet vreemd.

Daarom is het goed onze blik te verwijden op Missiezondag. Naar alle christenen in de wereld die veel goeds doen. Christenen uit de armere kerken die hun missie uitvoeren. Allemaal in het besef dat wij ons niet op de borst hoeven te kloppen bij het goede dat we doen. Immers, alle goeds is een gave van God. God, die barmhartig en goed is.

3. Enkele gedachten over geld geven

Het heersende beeld bij veel mensen als ze aan Missiezondag denken, is dat van geld inzamelen voor arme landen. Misschien spelen ook herinneringen aan vroeger nog wel mee. Herinneringen aan een pater uit de missie die kwam bedelen om geld voor de arme mensen.

Het blijft een wat ongemakkelijk gespreksonderwerp: geld. Het evangelie is een keuze voor de armen. Betekent dat dan tegelijk een neerkijken op de rijken?

Wat is onze eigen verhouding tot geld? Henri Nouwen¹ zegt behartigenswaardige zaken over geld, geloof, kerk en geld werven en geven voor het goede doel. Geld en macht gaan samen. Waarom geef je geld? Je kunt geld geven om mensen en zaken te beheersen en te bepalen hoe het geld besteed moet worden. Geef je ooit eenvoudigweg geld aan anderen die het vervolgens mogen besteden naar eigen goeddunken? Het staat buiten kijf dat er transparantie moet zijn en dat er verantwoording wordt afgelegd over het ontvangen geld. Het geld moet besteed worden aan het doel waarvoor het is ingezameld. Tegenwoordig ben je soms zelfs in de gelegenheid

¹ Henri J.M. Nouwen, *The spirituality of fund-raising*. Uitgave van de Henri Nouwen Society, 2004.

projecten te bezoeken waaraan je geld hebt gedoneerd. Maar we moeten niet doorschieten in controle. Mensen van de projecten zien dan de zoveelste westerse delegatie van donateurs komen en weten inmiddels dan ook wel wat men wil zien en horen.

Geven, geld geven heeft ook iets van de controle loslaten. Met vertrouwen dat de ontvanger het in alle vrijheid goed zal besteden. En 'goed' zoals de ontvanger dat in zijn situatie interpreteert. Zoals iemand eens zei: "Als je nooit belazerd wilt worden, zul je nooit geld geven." Het blijft bij alle controles en verantwoording afleggen toch altijd mensenwerk.

Volgens Nouwen is geld inzamelen geen bedelen. Geld inzamelen en geld geven is een heel concrete manier om het koninkrijk van God naderbij te brengen. Het scheidt gemeenschap. Wanneer je geld inzamelt, fondsen werft dan nodig je mensen uit om te delen in jouw visie.

Op Missiezondag zamelt MISSIO juist daarom geld in: om gemeenschap te scheppen. Om ons te realiseren dat we een wereldkerk zijn. MISSIO nodigt uit om te delen in haar visie: "In de voetsporen van Jezus de ander tegemoet gaan en samen zoeken naar wegen om Gods rijk van gerechtigheid, vrede en welzijn te bespoedigen."

Meer informatie over de Filippijnen en de projecten die Missio steunt, kunt u vinden op onze website www.missio.nl.

Er is ook een speciale informatiefolder gemaakt voor de Wereldmissiemaand over de Filippijnen. De informatiefolder is gratis verkrijgbaar bij Missio: tel. 070 – 304 74 44, e-mail missio@missio.nl.

Elementen voor een viering

Openingswoord

In gebed verbonden met de katholieke gemeenschappen wereldwijd vieren wij vandaag Missiezondag.

De viering van deze zondag houdt in ons het bewustzijn wakker, dat wij een deel van de wereldkerk zijn. MISSIO / Pauselijke Missiewerken stelt daarom elk jaar de kerk uit een ander land centraal in de Wereldmissiemaand en op Missiezondag. Dit jaar richt onze blik zich op de Filippijnen.

De bevolking van dit eilandrijk in Zuidoost-Azië is in overgrote meerderheid katholiek. Het land heeft regelmatig te lijden onder natuurrampen, zoals tyfoons en overstromingen. Steeds weer moet alles worden opgebouwd. In de hoofdstad Manila wonen veel gezinnen met hun kinderen op straat of in de sloppenwijken. De armoede is groot.

Vanuit de katholieke kerk, met name door de zusters van de Missiebenedictinessen wordt veel gedaan om het leven van de mensen te verbeteren.

In deze viering bidden wij in het bijzonder voor onze broeders en zusters in het geloof, die in de Filippijnen leven. Maar ook in alle andere landen waar zij een vergelijkbaar lot delen.

Openen wij ons in deze viering voor God, voor zijn Woord en voor de gemeenschap van christenen wereldwijd.

Openingsgebed

Goede God,
maak ons opmerkzaam voor de nood
van de mensen in de Filippijnen en overal
waar we verdriet en lijden ontmoeten.
Open onze oren en onze harten voor degenen
die lijden onder geweld en bedreiging,
onder armoede en discriminatie.
Maak ons ook ontvankelijk voor
de verhalen van hoop
die vertellen van toewijding en goedheid,
van de moed om te dienen
en de gave om lief te hebben.
Schenk ons uw boodschap van hoop,
uw woord van bevrijding.
Dat vragen wij U
door Jezus Christus, onze Heer en broeder.
Amen.

Lezingen

Jezus Sirach 35,12-14 en 16-18
2 Timoteüs 4,6-8 en 16-18
Lucas 18,9-14

Voorbeden

Laten wij bidden tot God
die in Jezus
mens voor de mensen werd.

Barmhartige God,
samen met de christenen in de Filippijnen, bidden wij U:

Voor allen die verantwoording dragen,
dat zij een einde maken aan corruptie
en streven naar ware gerechtigheid
en ware vrede voor iedereen.

Voor allen die gevangen zitten in armoede,
dat zij voedsel, onderdak en
veiligheid mogen ontvangen.

Voor allen die na vulkaanuitbarstingen, overstromingen
en tyfoons hun leven weer opnieuw
moeten opbouwen.

Voor allen die zich inzetten
voor hun medemensen,
hier en in de Filippijnen,
dat zij uw nabijheid en
kracht mogen ervaren.

Voor alle christenen, hier en over de hele wereld:
dat zij leven vanuit uw liefde,
dat zij getuigen van uw liefde,
en daarmee de wereld veranderen.

Voor onze parochiegemeenschap:
dat wij uw liefde leven
in solidariteit met de armen en zwakkeren,
om getuigen van uw barmhartigheid te zijn.

God en Vader, Schepper van de wereld,
wij leggen U onze zorgen en onze hoop voor.
Wij prijzen U door Jezus Christus in de Heilige Geest,
nu en altijd.
Amen.

Aankondiging van de collecte

De collecte van Missiezondag is voor MISSIO.
MISSIO stimuleert de uitwisseling van geloof en leven tussen
christenen wereldwijd. Tegelijkertijd is MISSIO het solidariteitsfonds
van de katholieke Kerk. Rijkere parochies steunen armere parochies
overal ter wereld. Zodat ook zij hun pastorale werk kunnen doen:
vorming van priesters en catechisten, opvang van kinderen, onderwijs,
Bijbelgroepen.
Overall ter wereld wordt vandaag deze collecte gehouden. Alle
gelovigen dragen bij. Wij vragen ook uw bijdrage, zodat de plaatselijke
kerken, zoals bijvoorbeeld in de Filippijnen, hun pastorale werk
kunnen blijven doen.

***Tip:** Als u op de Wereldmissiedag van de kinderen (1 oktober)
de spaarzakjes uitgedeeld hebt, kunt u ze nu laten inzamelen
door de kinderen.*

Slotgebed / Zegenbede

Goede God,
laat ons nu gesterkt door deze viering
uiteen gaan en vol levensvreugde
de taken die U ons heeft toebedacht, vervullen.

Laat ons nooit die mensen vergeten,
die lijden onder grote armoede en ongerechtigheid,
zoals ook veel mensen in de Filippijnen.
Mogen onze gebeden en gaven van vandaag
bijdragen aan een verbetering van hun leven.

God zegene en behoede u op al uw wegen.
In naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest.
Amen.

Gebeden en teksten ter bezinning

1.
God,
Schepper van het heelal
en van moeder aarde.
U heeft ons mensen
slechts een weinig geringer
geschapen dan de engelen.
Een heerlijke wereld heeft U ons geschonken.
Al haar pracht heeft U aan ons toevertrouwd.

God, stort uw vrede over ons uit.

Als uw kinderen ervaren wij
uw grenzeloze liefde,

voelen uw zorg en toewijding:

U bent als een goede vader
en een liefhebbende moeder.

U heeft ons geleerd wat gerechtigheid is:
uw barmhartigheid te leven
en deemoedig met U mee te gaan.

God, stort uw vrede over ons uit.

Wij leven echter in een tijd,
waarin in de Filippijnen en in veel andere landen
mensen ervaren
dat hun rechten met voeten worden getreden,
dat ze moeten vechten voor hun land en voor hun leven,
dat hun cultuur en hun toekomst in gevaar zijn.

God, stort uw vrede over ons uit.

Ons hart treurt met allen,
wiens vaderland bedreigd wordt door tirannie.
Soms worden we moedeloos,
huilen en klagen over het onrecht,
waaronder zo velen te lijden hebben.
Als rivieren stromen onze tranen.

God, stort uw vrede over ons uit.

Wij mensen zijn niet van elkaar te onderscheiden:
één adem, één mensheid.
Heeft één lid pijn,
dan lijdt het hele lichaam.
Verdwijnt het leven van anderen zinloos,
dan vergaat er ook een deel van ons.

Heer, stort uw vrede over ons uit.
Naar die vrede willen wij altijd streven.

Amen.

*Oecumenisch Vredesgebed door Trelly Marigza, behorend tot
de United Church of Christ in the Philippines (UCCP); vertaald
uit het Duits.*

2.

Liefhebbende Vader,

Wij geloven dat uw geest in onze lijdende wereld werkzaam is,
want U droomt ervan, de wereld door ons te vernieuwen.

Wij willen onze roeping trouw blijven,
en net als Jezus ons geloof zó leven,
dat het bevrijdend werkt en
tot meer gerechtigheid voor allen leidt.

Inspireer ons als boodschappers van de Blijde Boodschap!
Met een vreugdevol hart willen wij onze gaven en talenten
inzetten voor de vernieuwing van de samenleving.

Wij willen opkomen voor de eenheid van de gelovigen,
door de dialoog van het leven, van het geloof
en van het gezamenlijke handelen op de voorgrond te zetten.
Laat ons zonder vooroordelen ook
mensen van andere religies tegemoet gaan.

Zegen onze families, opdat daar, bij de kinderen,

de jongeren en de ouders het geloof verder kan groeien.

Wij bidden voor de christenen in de Filippijnen.
Dat hun geloof en hun handelen
heel Azië mogen verlichten.

In het vertrouwen op uw Zoon Jezus Christus
en de heilige Geest putten wij vreugde uit het geloof,
waarvan wij elke dag opnieuw willen getuigen,
opdat uw rijk kome.
Amen.

*Gebed van Nestor Adalia, Vicaris-Generaal van het
Apostolische Vicariaat Oost-Mindoro; vertaald uit het Duits.*

3.

Missie is
zo overtuigd zijn van
je geloof dat de wereld
het mag weten.

Vroeger veraf
nu ver en dichtbij
vroeger voor idealisten
nu voor jou en mij.

Missie is een opdracht
voor ieder van ons
want waar je ook woont of werkt
je kan hoe dan ook
door je manier van leven
laten zien dat je het voor mensen opneemt.

Je kan door je manier van

het opnemen voor mensen
laten zien dat je jou hiervoor
door zijn levensverhaal laat leiden.

Je kan door je manier van
omgaan met zijn levensverhaal
laten zien dat je hiervan
gelukkig kunt leven
laten zien dat je
dit met iedereen wilt delen.

Zo wordt missie
het geluk van alle mensen
waar ook ter wereld.

*Antoon Vandeputte
Overgenomen uit 'Spreek, ik luister', Missio België.*

4.

Barmhartige God,

Uw erbarmen herkennen wij
in de hoop van degenen die lijden,
in de kracht van de armen
die op U vertrouwen,
in de onbaatzuchtige inzet van de velen,
die getuigen van uw barmhartigheid.

Uw erbarmen willen wij prijzen,
van uw goedheid vertellen,
doorgeven wat U belooft:
allen die hun hart openen voor de armen,
zullen de gave van
uw barmhartigheid ontvangen.

DE 7 SPEERPUNTEN VAN MISSIO

Missio richt zich op een zevental activiteiten. Net als de kleuren van de regenboog geven die activiteiten meer kleur aan het leven van parochies wereldwijd.

missio

Postbus 93140

2509 AC Den Haag

T 070 304 74 44

E missio@missio.nl

F 070 381 83 55

www.missio.nl

www.missiokids.nl

